

Bund der Landwirte získal z prodeje národní jednoty hmotný zisk. Urážlivý projev se ostatně nestává beztrestným tím, že jest učiněn ve formě nepřímé, za použití opatrné, zaobalené stylisace, lze-li z ní urážku třeba nepřímo vyčísti (rozh. čís. 2995 Sb. n. s.).

Ani okolnost, že jde o politickou polemiku, nečiní uvedený projev beztrestným. O tom mohla by býti řeč jen tehdy, kdyby šlo o pouhou politickou, třebaš ostrou kritiku, která by nevybočovala z mezí věcného posuzování jistého politického úkonu po rozumu § 6, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. Že v souzeném případě nejde o věcné posuzování, dokazuje celý nanejvýš posměšný způsob psaní onoho článku.

Jde-li takto aspoň po stránce objektivní o skutkovou podstatu přečinu podle § 2 cit. zák., je napadený rozsudek na omylu, pokud má za to, že soukromému žalobci nepřisluší v souzeném případě podle § 5, odst. 2 cit. zák. ochrana cti.

Tisková oprava není zásadně vyloučena z možných způsobů přiměřeného zadostučinění. Řešiti otázku, kdy ji lze za ně považovati, je ponecháno úvaze soudu. Při tom je bez významu, zda obžalovaný nahradil soukromému žalobci útraty, vzešlé mu po jejím uveřejnění; rovněž, zda si opravující zároveň vyhradil trestní řízení. — Zákon nežádá, aby bylo zadostučinění poskytnuto z vlastní iniciativy pachatelovy. — Opakování činu ve smyslu § 9, odst. 3, posl. věta zák. o ochraně cti, nelze spatřovati v tom, že si obžalovaný vyhradil nastoupiti důkaz pravdy. — Okolnost, že obžalovaný nenavrhl řízení ve smyslu § 26 zák. o ochraně cti, nebrání v upuštění od potrestání podle § 9, odst. 3 téhož zákona.

Rozh. ze dne 22. ledna 1938, Zm I 402/37, čís. 6109 Sb. n. s.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost soukromých žalobců M. a N. do rozsudku krajského soudu jako soudu kmetského, jímž byl obžalovaný vinným uznán přestupkem zanedbání povinné péče podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky ministra spravedlnosti č. 145/1933 Sb. z. a n., a zamítl odvolání soukromých obžalobců z téhož rozsudku, pokud napadalo výrok, jímž bylo podle § 9, odst. 3 zákona o ochraně cti upuštěno od uložení trestu.

Z d ů v o d ů: Odvolání soukromých žalobců z výroku o upuštění od potrestání není oprávněno. Neprávem namítá odvolání, že tiskovou opravu nelze vůbec považovati za přiměřené zadostučinění ve smyslu § 9, odst. 3 zák. o ochraně cti. V důvodové zprávě k vládnímu návrhu tohoto zákona (tisk. č. 830 posl. sněmovny N. S. R. Č., 1930, str. 23) se výslovně uvádí: »Pokud jde o trestné činy spáchané tiskem, bylo by ještě podotknouti, že i u nich může býti zadostučinění poskytnuto již dříve než před soudním jednáním o smír, tak zejména ve formě opravy urážlivé

zprávy«. Je sice správné, že do platného zákona o ochraně cti (§ 26, odst. 2) nebyla pojata poslední věta druhého odstavce § 21 vládního návrhu, podle níž mělo být ustanoveno, že za předpokladů tam uvedených může soud za přiměřené zadostučinění pokládati též uveřejnění tiskové opravy. Než ani v ustanoveních platného zákona o ochraně cti, ani v jeho materiálech (srov. též obsah zprávy ústavně-právního výboru o vládním návrhu zákona o ochraně cti, tisk. č. 2268 posl. sněmovny N. S. R. Č., 1933) není opory pro názor, že vynecháním oné věty vládního návrhu měla být tisková oprava zásadně vyloučena z možných způsobů přiměřeného zadostučinění. Naopak dlužno mít za to, že řešení otázky, zda a za jakých okolností lze uveřejnění tiskové opravy v tom kterém případě považovati za přiměřené zadostučinění, mělo být ponecháno úvaze soudu.

Odvolání nelze však přisvědčiti ani pokud namítá, že z doslovného znění § 9 zákona o ochraně cti plyne, že zákon má na mysli zadostučinění spontánní, poskytnuté z vlastní iniciativy, a že proto nelze zadostučinění spatřovati v uveřejnění opravy na žádost dotčeného ve smyslu § 11 zákona č. 126/1933 Sb. z. a n., kterou odpovědný redaktor uveřejnití musí, nechce-li se vydati v nebezpečí trestního stíhání a odsouzení podle předpisů tiskového zákona. Nepravost tohoto názoru plyne z úvahy, že podle § 9, odst. 1, č. 2 zákona o ochraně cti nejen může, ale musí upustiti od uložení trestu, když vinník po zahájení trestního řízení v určené lhůtě splnil rozhodnutí soudu o přiměřeném zadostučinění podle § 23 téhož zákona, ač i v takovém případě sotva lze mluvit o zadostučinění, poskytnutém z vlastního popudu. — Neprávem poukazuje odvolání též na předpis prvního odstavce § 11 zákona č. 126/1933 Sb. z. a n. ve znění podle článku VI zákona č. 140/1934 Sb. z. a n., podle něhož ten, koho se dotýká zpráva v periodickém tiskopise, může se v tiskové opravě omeziti též na oznámení, že pro obsah zprávy podal žádost za trestní stíhání. Neboť z tohoto ustanovení nelze nic získati pro řešení otázky, zda a nakolik v uveřejnění tiskové opravy, která se neomezuje na takové oznámení, možno spatřovati přiměřené zadostučinění.

Vývodům odvolání se nepodařilo vyvrátiti správnost úsudku kmetského soudu, že v souzeném případě obžalovaný jako odpovědný redaktor časopisu »Rodný kraj« poskytl soukromým žalobcům ve smyslu ustanovení § 9, odst. 3 zákona o ochraně cti přiměřené zadostučinění obšírnou tiskovou opravou, kterou k jejich žádosti v tomto časopisu uveřejnil. Nelze přisvědčiti námítce odvolání, že se oprava netýkala celého obsahu pozastaveného článku, nýbrž jen určité části jeho a že zejména nebylo opraveno tvrzení, obsažené ve větách závadného článku, kde se praví, že výzva k plundrování zásob obilovin jest útokem na bezpečnost republiky a že tuto protistátní činnost provádí konsumní spolek »V.«, — což prý je patrné z toho, že se v posledním odstavci tiskové opravy uvádí, že v té příčině podali soukromí obžalobci návrh na trestní

stíhání odpovědného redaktora časopisu »R. K.«. V uveřejněné tiskové opravě se obšírně dovozuje nesprávnost tvrzení pozastaveného článku, že konsumní spolek »V.« rozesílá po republice k podpisu resoluce, jimiž je obecenstvo v pravém slova smyslu vybízeno k rabování zásob obilovin. Tím bylo vyvráceno též tvrzení článku, že šlo o výzvu k plundrování zásob obilovin a že v tom nutno spatřovati útok na bezpečnost republiky a činnost protistátní, prováděnou družstvem »V.«. Že si soukromí obžalobci zároveň vyhradili trestní stíhání odpovědného redaktora časopisu, nemá významu pro řešení otázky, zda v uveřejnění opravy lze spatřovati přiměřené zadostučinění. Závěr o přiměřenosti zadostučinění, poskytnutého ve formě obšírné tiskové opravy, jest odůvodněn jak povahou toho, co bylo tvrzeno v pozastaveném článku, tak i tím, že podle zjištění rozsudku šlo u obžalovaného redaktora o pouhou nedbalost.

Neobstojí ani námitka odvolání, že v uveřejnění tiskové opravy nelze spatřovati zadostučinění pro soukromé obžalobce, poněvadž prý oprava nebyla uveřejněna na jejich žádost, nýbrž k žádosti družstva »V.« jako právnické osoby, při čemž soukromí obžalobci podepsali opravu nikoli vlastním jménem, nýbrž jako předseda a ředitel družstva. Na tom s naznačeného hlediska nesejde, uváží-li se, že též inkrimovaným obsahem článku, směřujícím proti družstvu, mohli se soukromí obžalobci cítiti na své cti dotčeni jen jako vedoucí činitelé družstva. V tom, že si obžalovaný při svém zodpovědném výsledku vyhradil nastoupiti důkaz pravdy o okolnostech, uvedených v pozastaveném článku, nelze spatřovati opakování činu, jež by podle poslední věty třetího odstavce § 9 zákona o ochraně cti bránilo tomu, aby bylo lze mluvit o přiměřeném zadostučinění a aby z tohoto důvodu bylo upuštěno od uložení trestu. Tomu není na překážku ani, že obžalovaný při jednání o smír ne učinil návrh ve smyslu § 26 zákona o ochraně cti, neboť to je sice právem kterékoli strany a zúčastněné osoby, tedy i obviněného, který arcí musí učiniti příslušný návrh, chce-li dosíci výhody podle § 9, odst. 1, č. 2 zákona o ochraně cti, t. j. obligatorního upuštění od potrestání v případě, že vinník ve lhůtě k tomu určené splnil rozhodnutí podle § 26 (nebo rozhodnutí to v částech, jichž splnění záviselo na vůli odpůrce, pro jeho bezdůvodný odpor splnití nemohl). Že by však v případě, kde obžalovaný neučinil návrh ve smyslu § 26 zákona o ochraně cti, nebylo lze použití ustanovení třetího odstavce § 9 téhož zákona, podle něhož soud může upustiti od uložení trestu, jestliže vinník poskytl tomu, komu bylo ublíženo, nejpozději před začátkem hlavního přelíčení, zadostučinění, které nalézací soud uzná za přiměřené, — nelze dovoditi ani ze znění zákona, ani z jeho materiálií.

Pro otázku, zda obžalovaný uveřejněním tiskové opravy poskytl soukromým obžalobcům přiměřené zadostučinění a zda je proto odůvodněno upuštění od uložení trestu podle § 9, odst. 3 zákona o ochraně cti, je konečně i bez významu, zda obžalovaný nahradil soukromým obžalobcům útraty, vzešlé do doby uveřejnění

opravy, neboť z povahy zadostučinění a ze stylisace zákona, jenž i v § 26 mluví o přiměřeném zadostučinění vždy odděleně od otázky náhrady útrat, vyplývá, že tato okolnost pro úsudek o přiměřenosti zadostučinění nerozhoduje. Bylo proto odvolání z výroku o upuštění od potrestání zamítnouti jako neodůvodněné.

S hlediska totožnosti trestného činu (§ 34, odst. 2 zák. čís. 111/1927 Sb. z. a n.) nesejde na doslovném znění zlehčujících výroků. Zjistiti jejich přesné znění je úkolem trestního řízení. Nevadí, že byly zažalovány v jiném znění, než jaké bylo uvedeno v návrhu na stíhání. — Byl-li pachatel pro své výroky pravoplatně odsouzen pro urážku na cti, nelze již o nich uvažovati s hlediska § 27 zákona proti nekalé soutěži. — K otázce způsobilosti zlehčujících údaňů poškoditi podnik.
(Rozh. ze dne 22. ledna 1938, Zm I 1126/37, čís. 6110 Sb. n. s.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromého obžalobce M. do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalovaní A., B. a C. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěni obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži č. 111/1927 Sb. z. a n., A. též obžaloby pro přestupek podle § 33 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů: Právem vytýká zmateční stížnost napadenému rozsudku zmatečnost podle č. 5, 9 a), b) § 281 tr. ř.

Mylně má nalézací soud za to, že pokud jde o zjištěné výroky, které obžalovaný B. pronesl dne 7. dubna 1937, zaniklo žalobní právo ve smyslu § 34, odst. 2 zákona proti nekalé soutěži tím, že výroky byly zažalovány v jiném znění, než jak byly uvedeny ve stíhacím návrhu, a že v době podání obžalovacího spisu již uplynula šestinedělní lhůta podle cit. ustanovení zákona, takže prý v příčině zjištěných výroků ze 7. dubna 1937 nebyl včas učiněn stíhací návrh. Při tom nalézací soud přehlíží, že trestným činem, jehož se týkal stíhací návrh, tak i obžalovací spis, byly ve směru, o nějž jde, zlehčující výroky, které B. při určité příležitosti (t. j. při návštěvě u manželů N. dne 7. dubna 1937) pronesl vůči manželům N. o podniku soukromého žalobce, a že s hlediska totožnosti tohoto trestného činu nesejde na doslovném znění zlehčujících výroků. Zjistiti přesné znění těchto výroků, bylo právě úkolem trestního řízení, jež k návrhu dotčené osoby do šesti neděl mělo býti zahájeno. Tím, že soukromý obžalobce dne 21. dubna 1937, tedy v uvedené zákonné lhůtě, navrhl stíhání B. pro zlehčující výroky, pronesené vůči manželům N. dne 7. dubna 1937, zachoval si žalobní právo pro trestný čin, o nějž jde, třebaže provedeným vyšetřováním vyšlo najevo jiné znění závadných výroků, jež bylo pak učiněno podkladem obžaloby. Ostatně není ničím doloženo, že se soukromý obžalobce o tomto znění pozastavených výroků dověděl dříve než